

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Fauske, 15.04.2019

Følgende organisasjoner har sluttet seg til uttalelsen:

Naturvernforbundet i Nordland

Norsk Ornitologisk forening avd. Nordland

Høringsuttalelse til søknad om etablering av Sørfjord pumpe i Tysfjord kommune

Viser til høring av søknad om tillatelse til etablering av Sørfjord pumpe i Tysfjord kommune, med høringsfrist 15.04.2019.

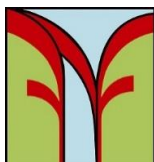
Om søknaden og prosjektet

Nordkraft Prosjekt AS søker om etablering av en pumpe i et uregulert felt like nedstrøms eksisterende dam i Botnvatn/Kjerringvatn, til Sørfjord kraftverk. Etablering av pumpe vil øke produksjonen i Sørfjord kraftverk med 3,3 GWh årlig. Tiltaket er planlagt i samme område som Sørfjordfjellet vindpark, som Nordkraft nå holder på å bygge på vegne av det finske selskapet Fortum.

Det søkes om følgende tillatelser:

- Etter vassdragsreguleringsloven om tillatelse til å overføre uregulert felt ved pumping til eksisterende reguleringsmagasin Botnvatn/Kjerringvatn.
- HRV i pumpebasseng/-magasin kote 567,5 og LRV 566,7

Tiltaket innebærer fysiske inngrep i form av pumpestasjon, nedgravd overføringsledning på ca. 260 m, en sperreteriskel ved veifylling, samt heving av vannstanden oppstrøms sperreteriskel med 1 – 1,5 m. Det søkes samtidig om å regulere vannstanden i pumpebassenget mellom kote 567,5 og 566,7. Lengden på berørt elvestrekning fra pumpebassenget ned til fjorden via Øver- og Ner-Sørfjordvatn er 4,2 km. Planlagt slipp av minstevannføring er på 30 l/s om sommeren og 0 l/s om vinteren.

forum for
natur og
friluftsliv
Nordland

Forum for natur og friluftsliv i Nordland
Eiaveien 5, 8208 Fauske
nordland@fnf-nett.no / 90 80 61 46
www.fnf-nett.no/nordland
Org. nr.: 983267998

FNF Nordlands merknader til søknaden

Samla belastning

Nordkraft søker om å plassere pumpa midt i vindkraftindistriområdet og mener bygging av vindkraftverket muliggjør for ytterligere naturinngrep gjennom etablering av pumpa.

Vindkraftverk er kjent som en svært arealkrevende industri med omfattende veinett og annen infrastruktur. I tillegg er det store og omfattende naturinngrep i området fra før. Effektene av eksisterende og fremtidige inngrep, samt kraftbehovet, er etter vårt skjønn avgjørende for spørsmålet om konsesjon kan gis eller ikke. Det vises til Naturmangfoldlovens § 10. (*økosystemtilnærming og samlet belastning*) En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

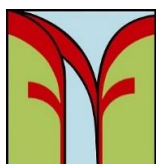
Nordkraft opplyser i søknaden at etablering av pumpe innebærer fysiske inngrep i form av pumpestasjon, nedgravd overføringsledning på ca. 260 meter, liten sperreteriskel ved veifylling, samt heving av vannstanden oppstrøms sperreteriskel med 1 –1,5 meter. Ulempene presenteres som til å være begrenset til redusert vannføring i Botnelva fra terskel og ned gjennom øvre- og nedre Sørfjordvatn og da spesielt for vann- og fuktkrevende planter i og langs elva, samt fisk.

De fysiske inngrepene blir ansett av Norkraft som *svært begrenset*. Men denne vurderingen blir gjort uten å se inngrepene i sammenheng med alle andre inngrep i området. Vi viser videre til søknadens sammendrag hvor det står at: «*Den største negative konsekvensen vil være reduksjon i vannføring i elva ned mot Sørfjorden. Det vises for øvrig til at området allerede er berørt som følge av Sørfjord vannkraftverk, Sørfjordfjellet vindpark og 420 kV linje*».

Måten søknaden blir presentert på er stikk i strid med naturmangfoldlovens prinsipper og hvordan den den samlede belastningen av eksisterende og fremtidige inngrep skal vurderes. FNF Nordland viser også til søknaden om konsesjon til bygging av Sørfjord vindkraftverk der utbygger og Tysfjord kommune pådriver for å få realisert prosjektet med den begrunnelse at det allerede var et reguleringsmagasin og andre inngrep i området.

I NVEs vedtak av 20.12.2012 ble det lagt vekt på at «*Sørfjord vindkraftverk er planlagt samlokalisert med eksisterende vannkraftverk Sørfjord I og II, og ligger i nærhet til 420 kV sentralnettsledning Ofoten- Kobbelv*».

FNF Nordland mener det er uakseptabelt at naturmangfoldloven og vurderinger av samla belastning ikke blir hensyntatt. Naturmangfoldloven sier at gjenværende restverdier og økosystemet skal beskyttes mot nye inngrep. FNF Nordland presiserer at det ikke skal være enklere å tillate nye naturinngrep i områder hvor store naturverdier allerede er gått tapt eller vil gå tapt som følge av fremtidige inngrep.

forum for
natur og
friluftsliv
Nordland

Forum for natur og friluftsliv i Nordland
Eiaveien 5, 8208 Fauske
nordland@fnf-nett.no / 90 80 61 46
www.fnf-nett.no/nordland
Org. nr.: 983267998

I miljørapporten blir det konkludert med at «den samla belastninga på økosystemet i influensområdet vil derfor bli stor». FNF Nordland mener denne vurderingen må legges til grunn i behandlingen av søknaden og ilegges stor vekt i konsesjonsspørsmålet.

Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget er etter vårt skjønn ikke godt nok. Kartlegging av vegetasjon og naturtyper ble utført den 10-11. oktober 2017, noe som er for sent i vekstsesongen for blant annet karplanter. Det var heller ikke mulig for konsulentene å komme til i de bratteste områdene i Botnelva (fra kote 550 til kote 150) for å undersøke disse. En fullstendig kartlegging av kryptogamfloraen er heller ikke utført. Det kan derfor ikke utelukkes funn av rødlistearter eller naturtypen fossesprøytsone på elvestrekningen som ikke ble befart.

Det ble registrert en mindre lokalitet med gråor-heggeskog, utforming flommarkskog (F0501) med C-verdi, langs Botnelva. Og Botnelva renner i et stort juv før innløpet i Øvre Kjerringvatnet men den ble ikke avgrenset som naturtypen bekkekløft. Det er flere fossefall i elva men naturtypen fossesprøytsone er ikke avgrenset. Men det finnes elementer av den rødlistede naturtypen fosseberg (NT) langs elva. Det er videre registrert en mindre lokalitet gråor-heggeskog langs Botnelva. I miljørapporten blir det konkludert med at redusert vannføring og noe reduksjon i flommer vil kunne ha en negativ virkning på disse naturtypene.

Fugl

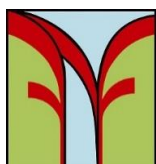
50 fuglearter er registrert i området, men det må ventes å være flere. Av vassdragstilknyttede arter er det registrert fossefall, linerle, storlom, myrsnipe og temmincksnipe. Disse ventes å bli berørt av redusert vannføring. I tillegg til eksisterende inngrep og fremtidige inngrep (bl.a. vindkraftverk), vil den samlede belastningen for fugl være uakseptabel.

Fisk og ferskvannsbiologi

Det er anadrom strekning på totalt 2,5 km fra sjøen og opp, 50 m i innløpselva (Botnelva,) til Øver Sørfjordvatnet. Tiltaket vil ha negative virkninger for anadrom laksefisk gjennom redusert produksjonspotensial.

Avbøtende tiltak

I miljørapporten foreslås det slipp av minstevannføring. FNF Nordland mener det er merkelig at det ikke foreslås slipp av minstevannføring også om vinteren. Vi antar det har med økonomien i prosjektet å gjøre.

forum for
natur og
friluftsliv
Nordland

Forum for natur og friluftsliv i Nordland
Eiaveien 5, 8208 Fauske
nordland@fnf-nett.no / 90 80 61 46
www.fnf-nett.no/nordland
Org. nr.: 983267998

FNF Nordland mener at selv med de foreslåtte avbøtende tiltak, fremstår tiltaket som svært uheldig miljømessig sett og mye av gjenværende naturverdiene havner i risiko for å forsvinne dersom det realiseres.

Friluftsliv

Når det gjelder friluftsliv er områdets verdi svært forringet og ventes å fremstå som et industriområde med store fremmedelementer i form av vindturbiner. I tillegg kommer reguleringer og eksisterende vassdragsinngrep. Foruten jakt og fiske, er det lange tradisjoner med vandrende i området.

Konklusjon

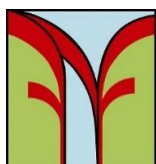
Det omsøkte tiltaket vil komme i tillegg til de andre inngrepene i området. Sørfjord vindkraftverk vil endre naturlandskapet til et industriområde. Nærliggende vann er regulert med henholdsvis 80 og 16 meter med store økologiske konsekvenser. Den samla belastningen på økosystemet i tiltaks- og influensområdet er svært stor og uakseptabel. Å bruke eksisterende inngrep og infrastruktur som begrunnelse for å redusere restverdiene ytterligere med nye naturinngrep, er i strid med naturmangfoldloven. Gjenværende restverdier skal beskyttes mot nye inngrep.

Størst negativ påvirkning og konsekvens får fraføringen av vann fra Botnelva. Redusert vannføring om sommeren på anadrom strekning vil redusere produksjonspotensialet på den berørte elvestrekningen. I år 6 med lite nedbør og sterk kulde før islegging forventes det at gytegrøpene i elven fryser, og tilnærmet hele årsklasser av fisk kan stryke med. Det er ikke lagt opp til slipp av minstevannføring om vinteren noe om gjør at slike hendelser kan oppstå oftere enn de gjør i dag.

Kunnskapsgrunnlaget er mangelfull og effektene av de foreslåtte avbøtende tiltak er usikker. Konesjonen søkes i et område med stort kraftoverskudd. Nordland har et overskudd på 6 000 GWh av en samlet produksjon på 16 000. Kun vår- og sommerproduksjonen vil øke ved overføring av vann fra Botnelva til Sørfjord kraftverk med i underkant av 3 GWh.

Kraftsituasjonen i Nordland tilsier har prosjektet har liten samfunnsnytte og FNF Nordland kan ikke være enig i at samfunnsnyten vil være større enn ulempene.

FNF Nordland mener det ikke er grunnlag for å gi konsesjon til etablering av Sørfjord pumpe.

forum for
natur og
friluftsliv
Nordland

Forum for natur og friluftsliv i Nordland
Eiaveien 5, 8208 Fauske
nordland@fnf-nett.no / 90 80 61 46
www.fnf-nett.no/nordland
Org. nr.: 983267998

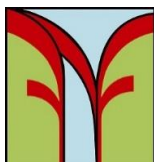
For FNF Nordland

Ylva Edvardsen
Styreleder

Gisle Sæterhaug
Koordinator

Kopi (per e-post) til:

Tysfjord kommune
Fylkesmannen i Nordland
Nordland fylkeskommune
Norsk Friluftsliv

forum for
natur og
friluftsliv
Nordland

Forum for natur og friluftsliv i Nordland
Eiaveien 5, 8208 Fauske
nordland@fnf-nett.no / 90 80 61 46
www.fnf-nett.no/nordland
Org. nr.: 983267998